శ్రీమతి ద్వివేదుల విశాలాక్షిగారి 'గోమతి'లో

గోమతి

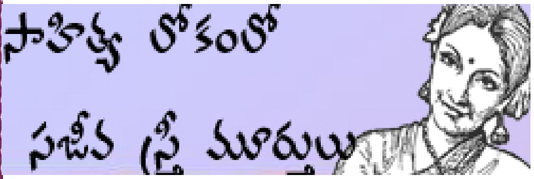

నెలనెలా ఒక స్త్రీ పాత్ర వ్యక్తిత్వ విశ్లేషణ

అతి సున్నితంగా నెమ్మదిగా, నిలకడగా పరిశీలిస్తూ ఆలోచిస్తూ, బాధను చూచి స్పందిస్తూనే, బాధలకు కారణమైన పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుంటూ, తను ఇవ్వబోయే తీర్పునుకానీ, పరిష్కారం కానీ, పాఠకుల మీద ఏ ముద్ర వేస్తుందో అని జాగ్రత్త పడుతూ రచనలో "సాంఘిక బాధ్యత"ను గుర్తించే రచయితలలో ద్వివేదుల విశాలాక్షిగారు ఒకరు.

వీరు సృష్టించిన "గోమతి" ఒక సజీవ మూర్తి. ఆమెలో విశిష్టతను, ఔన్నత్యాన్ని వెతుక్కునే ముందు, ఆమెలోని మానసిక వేదనను, దుఃఖాన్ని, సాంఘిక మర్యాదల రంపపు కోతకు బలైపోయిన ఆ పిల్ల దుఃఖాన్ని మనకు అర్థమయ్యేట్లు చెపుతారు విశాలాక్షిగారు.

బంగారు బొమ్మలాంటి గోమతి పసి బిడ్డగానే జనముద్దు బిడ్డ. తల్లితండ్రుల గారాబంతో ముద్దుగా పెరిగిన ఆమెలో తానొక ప్రత్యేకమైన, అందమైన అమ్మాయిని అన్న భావం నాటుకుపోతుంది. బలహీనంగా, ప్రతివిషయానికీ తనమీద ఆధారపడిపోయే ఎదురింటి రంగమ్మగారి అబ్బాయి గోవిందు ఆమెకు తెలియని అహం తృప్తినిస్తాడు. తను శాశించిందే వేదం అతడి దృష్టిలో. తల్లి తండ్రి చనిపోయిన మేనత్త కొడుకు గోపాలం ఆ ఇంట్లో ఆశ్రయానికి అడుగు పెట్టగానే, శైశవపు ఉత్సాహంతో అతడికి ప్రాముఖ్యత ఇస్తుంది గోమతి. అది భరించలేడు గోవిందు. తన కోసం దెబ్బలు తిన్న గోమతికి కందిన ఆమె అరచేతులు చూస్తూ మూడు పిప్పర్‌మెంట్లు ఇస్తాడు గోవిందు. "దెబ్బల నెప్పి పిప్పర్‌మెంట్లతో పోదుగా" అనేటంత తెలివిగలది పదేళ్ళ గోమతి. కానీ అంతకన్న ఆమె బాధకు మరేరకమైన ఉపశమనం చెయ్యాలో తెలియదు గోవిందుకు, తెలుసుకోవాలని అనుకోడుకూడా. తెలిసిందల్లా ఒకటే గోమతికి ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనైనా తను అండగా వుండాలి అంతే.

గోపాలం తెలివికలవాడు. అతడికి స్నేహం చెయ్యడమే కాదు, దాన్ని గౌరవించుకోవడం, ఆదరించడం కూడా వచ్చు. ధూళిలో పడ్డ కొమ్మ సంతృప్తిపరచడానికి కొమ్మ ఎక్కిపూవులు కోసి, కాలుకు దెబ్బ తగిలించుకున్నా, "ఇదుగో గోమతీ! ఇవి మట్టిలో ఏరినవి కావు" అంటాడు.

గోమతికి తనపై జాలి, గోపాలం మీద ఇష్టమూ పెరుగుతూండటం గమనిస్తాడు గోవిందు. అంతే కాదు అతడు మేనత్త కొడుకుగా ఆమెకు మరింత దగ్గరవాడు. హక్కులున్న ఆప్యాయత అతనిది. వారి దగ్గరతనాన్ని దూరం చెయ్యాలి అనుకునే గోవిందుకు యవ్వనం, అదిచ్చే కోరికల కామాటం ఎలానైనా తనుకోరుకున్నది పొందాలన్న తపన - వీటి నుంచీ పుట్టిన తెలివి తేటలతో గజిబిజి అవుతాడు.

గోమతి పుట్టినరోజునాడు, గోమతిని మేడమీద ఒంటరిగా కలుసుకున్న గోవిందు, మెట్ల మీద గోపాలం అడుగుల సవ్వడి విని, అతను చూస్తాడని తెలిసే, చటుక్కున ఆమెను దగ్గరకు తీసి ముద్దు పెట్టుకుని, హృదయానికి హత్తుకుంటాడు. బిత్తరపోతుంది గోమతి. దాన్ని గురించి పట్టించుకోదు. కానీ ఆమె జీవితంలోని శాశ్వతమైన దుఃఖానికి ఆనాడే నాంది పడింది.

తనను ఆప్యాయతతో ఆదరించే ఆ స్నేహవల్లరి తనకి మరేదీ కాదని, గోవిందుకు మాత్రం 'ప్రేమవల్లరి' అయివుండాలని ఊహించుకుని, కుమిలి పోతూనే గాంభీర్యం నటిస్తూ, మెల్లిగా ఆమెకు దూరంగా ఉండటం ప్రారంభిస్తాడు గోపాలం. కానీ గోమతి అతని మీద విపరీతమైన ఆప్యాయత, ప్రేమ పెంచుకున్నది. కానీ అది ప్రేమగా వ్యక్తం చెయ్యడం, నోరు తెరిచి చెప్పడం - దాని అవసరం ఆమెకు అర్థంకావు. గోమతిలో మేధస్సుకన్న ఆలోచనలు బలహీనతలు ఎక్కువ. తనవైపు ఆలోచించుకుని నిర్ణయాలు సరైనవే అనుకుంటుంది. కానీ పరిస్థితికి మరొకవైపు నుంచీ కానీ, తనలాగే భావావేశము, ఆశలు, ఆలోచనలు ఉండే మరొక మనిషి వైపు నుంచీ కానీ ఆలోచించదు.

ఇందువల్లే ఆమెకు గోపాలంలో ప్రేమికుడు వ్యక్తంకాడు. ఆమె గోవిందును కోరుకుంటుందన్న నమ్మకంతో ఆమెకు దూరమై, గోవిందుకు దగ్గర చేస్తున్నానన్న టీనేజ్ భావకుడి ప్రేమ భ్రాంతిలో అతను ప్రవర్తిస్తుంటే, అతని భావ పరంపరలు ఆమెకు కొంచెం కూడా అనువాదం కావు. పైగా గోపాలం ఉన్నప్పుడు గోవిందుకు దగ్గరైనట్లు తన చెయ్యి పట్టుకుని అసలు విడిచిపెట్టకుండా కనిపించడం - గోపాలం మీద వీటి పరిణామాలు ఆమెకు అస్సలు అర్థంకావు.

తనను పట్నంలో ఆదరించిన ఆఫీసరుగారి కూతుర్ని వివాహం చేసుకుంటున్నానని మేనత్త, మేనమామ ఆశల్లో నిప్పులు పోసి అతను దూరంగా వెళ్ళిపోవాలనుకున్నప్పుడు కోపం పట్టలేక, అతణ్ణి అంత కృతఘ్నుడుగా నీచుడుగా భరించలేక అతని తల మీద మజ్జిగ పోస్తుంది గోమతి తల్లి.

అతని స్నానానికి అన్నీ అమరుస్తున్న గోమతితో, "ఇంత జరిగాక కూడా ఇంకా నన్ను ఇంత ఆదరంగా ఎలా చూడగలుగుతున్నావు గోమతీ?" అన్న అతని కంఠంలో ప్రేమభిక్షకై అర్థింపు ఆ తెలివి తక్కువ మంచి పిల్లకు అర్థం కాదు.

"ఈబాంధవ్యాలకి, అనుబంధాలకు మించి మన మధ్య ఇంకొకటి ఉంది బావా! అది చిన్న నాటి చెలిమి. ఎన్ని అనుభవాలను ఆనందాలను కలిసి పంచుకున్నాం బావా?! ఈనాడు ఏదో మార్పు జరిగిందని వాటిని ఎలా మర్చిపోతాం?!" అంటుంది. కనీసం, అప్పుడైనా "నువ్వంటే నాకు ప్రాణం బావా! నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను" అని ఆమె తన మనస్సులోని మాట చెప్పి ఉంటే, గోపాలం, గోవిందు, గోమతి ముగ్గురి జీవితాలూ మరొక రకంగా పరిణమించి ఉండేవి.

గోవిందుకు, గోమతికి పెళ్ళి అవుతుంది. పెళ్ళి తర్వాత కానీ గోవిందు చదువుపట్ల అశ్రద్ధ, అతణ్ణి చిన్న ఉద్యోగిని తప్పు చెయ్యదని, అతని ఎమోషనల్ డిపెండన్సీ మొదట్లో సరదాగా, సరసంగా ఉన్నా కాలం తెచ్చే కష్టాలు ఎక్కువైనప్పుడు భరించడం అంత సులభం కాదని ఆమెకు అర్థమయ్యే సంఘటనలు ప్రాప్తిస్తాయి.

గోవిందు చేసే చిన్న ఉద్యోగం, ఆర్థికంగా ఎట్లాగో అత్తగారు, తను సరిపెట్టుకు రావడంతో కష్టాలు అగవు. గోవిందు పుట్టిన రోజునాడు అతడికి యాక్సిడెంటు అయి అవిటి వాడై నిరుద్యోగిగా మారతాడు. అతడి ఆస్థి గోమతి మీద పిచ్చి ప్రేమ అంతే. గోమతి చేసే చిన్న ఉద్యోగం కూడా పోతుంది. నిరుద్యోగంతో, అప్పుల బాధలతో ఆకలితో కనీసం ఆయాపనిక్కూడా సిద్ధపడ్డ గోమతికి స్నేహితులు ఎవరో మంచి ఉద్యోగం రికమెండ్ చేస్తారు. ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళిన గోమతి తిరిగి వచ్చేస్తుంది. అత్తగారికి, భర్తకు ఆమె అభిమానం అర్థం కాదు. ఆ ఆఫీసులో బాస్ గోపాలం. ఆమెకు కచ్చ, దుఃఖం వస్తాయి. కానీ, గోపాలం స్వయంగా ఇంటికి వచ్చి ఆమెకు మరొక మంచి ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాడు.

"నాకింద నువ్వు పనిచెయ్యడం నేను భరించలేను గోమతీ!" అంటాడు ఆప్యాయంగా.

గోపాలం రాకపోకలు ఆమె ముఖభావాన్ని చెదరగొడతాయి. అతను, అతని హోదా, ఆమెను ఆలోచింప చేస్తుంది.

సాహిత్య లోకంలో సజీవ స్త్రీమూర్తులు

గోమతి మామూలు మధ్య తరగతి అమ్మాయి. మంచిగా ఉండాలన్న ప్రయత్నం వేరు. పట్టుదల వేరు. కేవలం ప్రయత్నం ఆశల జిలుగుల మధ్య పేలవమైపోతుంది. గొప్ప నగల షాపుల ముందు ఖరీదైన వస్తువుల ముందు ఆశగా చూసే తత్వం ఆమెది.

ఆమె ఏనాడూ చూడని వైభవం, ఐశ్వర్యం గోపాలం ఇంట్లో చూస్తుంది. బస్సు స్ట్రైక్ అయితే అతను పంపే కారు ఆమె హోదా పెంచుతుంది. ఆమెకు గోవిందు మీద ఆప్యాయత తగ్గదు కానీ, గోపాలం మీద ఆరాధన పెరుగుతుంది. గోపాలం తన పెయింటింగ్ వేస్తున్నాడని అతని స్నేహితుడి ద్వారా విని పులకించిపోతుంది. బాధపడుతుంది. మరి తనను ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదో ఆమెకు అర్థంకాదు. ఒకనాడు గోపాలం ఆమెకు - గోవిందును ఆమె ప్రేమిస్తున్నదన్న భ్రమలో తను దూరం కావలసి వచ్చిందని, తన బాస్ కూతురు ఎవరూ లేరని, ఆమెను మర్చిపోవాలన్న భ్రమలో ఫారిన్ నుంచీ వచ్చిన తరువాత ఒక అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకున్నాడని, కానీ, ఆమె, అతను మరొక వ్యక్తిని మనస్సులో దేవతలా పూజిస్తూ, తనను ప్రపంచం కోసం భార్యగా గుర్తిస్తున్నాడన్న విషయం గ్రహించి, విడాకులిచ్చి, మరో వ్యక్తిని పెళ్ళి చేసుకున్నదని, ఆమెకో పాపని, తామిద్దరూ ఇప్పుడు మంచి స్నేహితులనీ చెపుతాడు.

తన జీవనపథంలో నడపడమేకానీ మలుపులు, వాటి కారణాలు, అర్థాలు తెలియని గోమతి నిర్ఘాంతపోతుంది. అతని మాటల్లో ధ్వనించే ప్రేమాభిమానాలకు, ఆరాధనకు ఒణికిపోతుంది. పులకించిపోతుంది. ఆలోచించడం ప్రారంభిస్తుంది.

ఏ సుఖము ఇవ్వలేని అవిటివాడు, తనమీద ఆధారపడ్డవాడు అయిన భర్త కొడుకు క్షేమం కోరే అత్తగారు, ఎదుగూ బొదుగూ లేని సంసారం ఒక పక్కన భోగభాగ్యాలతో, సుఖసంతోషాలతో, ప్రేమాభిమానాలతో తన జీవితాన్ని బంగారు పళ్ళెరంలో పెట్టి ఆమె పాదాల దగ్గర సమర్పించే గోపాలం మరొక పక్కన.

గోమతిలో ఆవేదన, ఆవేశం, దుఃఖం, తెగింపు ఎక్కువౌతాయి. గోపాలంతో ఎక్కువ కాలం గడపడం, ఇంటికి రాగానే భర్త, అత్తగారు నిలదీసే మౌన బాణాల్లాంటి చూపుల్ని తట్టుకోలేక గిలగిలలాడిపోవడం, వెంటనే గోపాలంతో గడిపే ఆ కొన్ని గంటల కాలం ఇచ్చే నవచైతన్యం గుర్తుకు రావడం, వీటి అన్నింటి మధ్య డోలాయమానంగా ఉంటుంది ఆమె స్థితి.

"ఇలా ఎంతోకాలం సాగలేము. నిన్ను చూస్తూ, నువ్వు నాకేమీ కావని ప్రతి క్షణం విధి హెచ్చరిస్తూంటే, స్నేహితుడిని అన్యాయం చేస్తున్నానేమో నన్న భయంతో బ్రతకడం కష్టం. అతణ్ణి ఈ రకంగా ఇబ్బందుల్లో పెట్టి బ్రతకడం కన్నా, హాయిగా డైవర్స్ ఇచ్చి, మనం వివాహం చేసుకుందాం. అతడికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయం చేద్దాం. నువ్వు లేకుండా బ్రతకలేని నాకు మరొక మార్గం జీవితం నుంచీ పారిపోవడమే" అంటాడు గోపాలం. కానీ, తన చుట్టూ పరుచుకున్న సాంఘిక జీవనపు వలలను అంత సులభంగా పట్టువదిలించలేమని తెలిసేట్టు గోమతిని నిలదీస్తుంది రంగమ్మ.

"చిన్ననాటి నుంచీ గోవిందును నీ నీడలో పెంచావు. నీ మాట మీద వాడిని నడిపించావు. ఈనాడు నీమాట వాడు వినడంలేదని, ఆరోగ్యం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడనీ అంటున్నావు. అదేనిజమైతే ఇలా ఎందుకు జరిగిందో ఒక్కసారైనా ఆలోచించావా? గోమతీ? పరిస్థితి మాములుగా అయ్యేందుకు ఏ మాత్రం అయినా ప్రయత్నించావా? నువ్వు అందుబాటులో లేని ఏవో ఆనందాలకోసం పరుగులు తీస్తుంటే, వాడు నీచేయి తప్పించుకుని దూరంగా తరలిపోతుంటే, అది మీ దాంపత్య జీవితానికి శుభపరిణామం కాదమ్మా నిజమే. బయట ప్రపంచంలో ఎన్నో అందమైన జీవితాలు. కానీ అవి నీవి కావు, అటువంటి బ్రతుకు నీకై ఆ పరాత్పరుడు నిర్ణయించలేదు. నీది కాని దానిపై వ్యామోహం పెంచుకుని, నీది అయిన జీవితానికి, నీవారు అనుకున్న మనుష్యులకు దూరం అవుతున్నావు. మగడు, సంసారం గల గృహిణివి, పరువు మర్యాదగల కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగిన పిల్లవి. అవిటివాడైనా, అర్జన లేని వాడైనా వాడు నీ భర్త, ఆ మూడు ముళ్ళు పడిన నాడే వాడితో నీ జీవితం ముడిపడిపోయింది. ఆవేశంతో ఏదో అనుకున్నంత మాత్రాన తెగే బంధాలు కావు. వాటిని వదిలించుకుని నడిచినా, ఆ బాట గుర్తులు జీవితం పొడుగునా తారసపడుతూనే ఉంటాయి." అని హితబోధ చేస్తుంది. ఆ

మాటల్లో వగరున్నా అవి హితవచనాలే. ఎలా కాదనగలదు గోమతి?!

మరి గోపాలానికి డైవోర్సు ఇచ్చి, వేరొకరితో కాపురం చేస్తూ, బిడ్డాపాపల్తో ముచ్చటగా జీవితం గడుపుతూ గోపాలం కనబడ్డప్పుడు హాయిగా స్నేహితులుగా ఉంటూ, అతని ఇంటికి ప్రతి ఫంక్షనుకూ కుటుంబంతో సహా వస్తూ ఉండే అరుణ హాయిగా లేదా?! ఆమెకు ఈ నీతులు, బంధాలు ఉండవా?! కారణం గోమతికి అందదు... అక్షరాల మడతల్లో అతి సున్నితంగా ఈ ప్రశ్న మడిచి అలోచించండి. అని పాఠకులకు వాయనమిచ్చారు విశాలాక్షిగారు.

మరి దీనికి కారణం ఏమిటి?! పాఠకులం తప్పకుండా ఆలోచిస్తాం!!! ఆర్థిక స్వతంత్ర్యం, సాంఘిక చైతన్యం, హృదయ వైశాల్యం కల భర్త గోపాలం, సాంసారిక జీవనపు బంధం, పీటముడిగామారి, బాధ పెడుతున్నప్పుడు వదిలించుకోగల వివేకం, ఆతరువాత స్థిరంగా, తనదైన జీవితాన్ని ఏర్పరచుకోగల శక్తి వ్యక్తిత్వం, ఆమెను కించపరచని సొసైటీ - ఇవన్నీ గోపాలం మాజీ భార్య హాయిగా ఉండటానికి కొన్ని కారణాలు మాత్రమే. కానీ గోమతి ప్రపంచం. ఆలోచనలు, సాంఘిక పరిధి చాలా చాలా చిన్నవి. ఆమె, ఆమెగా ఎదిగే అవకాశాలు తక్కువ. బాధ, దుఃఖం ఆమెను ఆ మాత్రమన్నా ఆలోచింపచేశాయికానీ, పరిష్కారం ఏమిటో అర్థంకాదు. అందుకే ఆమెలో ఒక దశలో కచ్చ బయటపడుతుంది. నిర్లక్ష్యం వ్యక్తమౌతుంది.

ప్రాపంచిక కోరికలపై తట్టుకోలేని ఆకర్షణలో పడిన దీపపు పురుగుతో ఆమెను భర్తపోల్చినప్పుడు, "చావు తప్పదని తెల్సినా, తెలియకపోయినా పాపం ఎన్ని రెక్కలు రాల్చుకున్నది? ఎన్నిసార్లు బల్బు తగిలి ఒళ్ళు కాల్చుకుంటున్నది? అయినా అది తప్పుకుపోలేదు. ఇన్ని బాధలకు లెఖ్ఖ చెయ్యకుండా అలా ప్రదక్షణలు చేస్తున్నదంటే, ఆ ఆకర్షణలో ఎంతో బలం ఉండి ఉండాలి. గోవిందూ! ఆ నాశనంలో కూడా అది ఏదో విధమైన తృప్తిని పొందుతున్నదేమో..." అంటుంది విచారంగా. ఈ మానసిక సంఘర్షణ, ఆమె చుట్టూ ఉండేవారి విమర్శల నుంచీ గోపాలం, గోవిందుకు డైవోర్సు ఇచ్చి పెళ్ళిచేసుకోవడమొక్కటే దారిగా చెప్పినప్పుడు, ఇంక ఆ ఆకర్షణను తట్టుకోలేక ఇంట్లో ఒత్తిడిని భరించలేక ఒప్పుకుంటుంది గోమతి.

రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు సంతకాల దాకా ఆమె మనస్సు డోలాయమానంగానే ఉంటుంది.

కానీ దురదృష్టం ఆ పిచ్చి తల్లిని వదిలి పెట్టదు, "భార్యాభర్తలు ఒకరిపట్ల ఒకరు ద్వేషాసూయల్ని పెంచుకుంటూ, కొట్టుకుంటూ, జీవితపర్యంతం ఒక ఇంటిలో నివసించినంత మాత్రన వైవాహిక జీవితం సఫలమయిందని భావించడం లేదు. అటువంటి సంసార జీవితం అసలు వివాహంలోని ముఖ్యోద్దేశానికే అపవాదం వంటిది" అని లాయర్ జానకిరాం విడాకుల అవసరాన్ని చెపుతూంటే, వింటూ ఆ రోజు తారీఖు గమనించి ఒణికిపోతుంది గోమతి.

జూన్ పదవతారీఖు.

గోవిందుతో ఆమె జీవితం పవిత్ర వేదమంత్రాలతో ముడిబడింది ఆరోజే.. మరి ఏమైంది?! చలించిపోతుంది ఆ పిచ్చిపిల్ల. ఆమె కళ్ళముందే ఆమె కొత్త పెళ్ళిపందిరి కూలిపోయినట్లైంది. రిజిష్టారు దగ్గర సంతకం పెట్టాల్సిన పెన్నును అక్కడే విసిరేసి, గోపాలం ఎంత బ్రతిమిలాడుతున్నా నిలబడకుండా హిస్టీరికల్‌గా ఇంటికి పారిపోతుంది.

కానీ అక్కడ ఆమెకు ఎదురైంది ఏమిటి?! గోవిందు ఆమె జీవితం నుంచీ వేరే ఊరు వెళ్ళిపోతూ రాసిన ఉత్తరం. ఆమె గోపాలానికి దగ్గరైపోతుందేమోనని తను పడ్డ తపన, దూరం చెయ్యడానికి తన ప్రయత్నం, గోమతి మీద ఆధారపడ్డ తన జీవితం - ఇవన్నీ చెప్పుతూ, ఆమె మీద తన మక్కువ, ప్రేమ ఆమెకు స్వేచ్ఛనిప్పిస్తున్నాయి, అంటూ రాస్తాడు గోవిందు.

అతడు రైలు స్టేషన్‌కు వెళ్ళాడని విని పరుగులు తీస్తుంది గోమతి. తననుంచీ, అతణ్ణి శాశ్వతంగా లాక్కెళ్ళిపోతున్న రైలులోకి బలవంతంగా ఎక్కాలన్న ప్రయత్నం చేస్తుంది.

రైలు ఉన్నట్లుండి ఆగితే కారణం తెలుసుకుంటాడు గోవిందు.

ఎవరో ఆడమనిషి రైలు కింద పడి చచ్చిపోయింది. కదులుతున్న రైల్లో ఎక్కబోతూంటే కాలుజారింది... కాదు... కావాలనే ఆత్మహత్య చేసుకుంది... పాపం చిన్న వయస్సు

అందంగా ఉన్నది. ఏ తీరని కోర్కెలు, భరింపరాని బాధలు ఆమెను ఈ పనికి పురికొల్పాయో?!

ఇలా రకరకాలుగా చెప్తారు తోటి ప్రయాణికులు. గోవిందు మనస్సు ఎందుకో తేలిక పడుతుంది. తను గోమతికి స్వేచ్ఛనిచ్చి చాలా మంచి పనిచేశాడు. ఆమెకు ఈగతి ఏనాడూ పట్టదు. హాయిగా జీవిస్తుంది... అనుకుంటూ గమ్యస్థానానికి పయనమౌతాడు. గోమతి సుఖాన్ని మనసారా కాంక్షిస్తాడు. కానీ రైలు కిందపడి, ముక్కలైపోయిన గోమతి శరీరం, మనస్సు, కోరికలు, చైతన్యాలు అటు గోవిందుతో వెళ్ళిపోయిందనుకున్న గోపాలానికి, ఇటు గోపాలంతో సుఖంగా ఉన్నదనుకున్న గోవిందుకు కేవలం భ్రమగా, భ్రాంతిగా మిగిలిపోతాయి.

ఎంత దయనీయమైన స్థితి గోమతిది?! ముగ్ధమనోహరమైన రూపం నిష్కల్మషస్వభావం, ప్రేమించిన వారికోసం శారీరక శ్రమను ఏమాత్రం లెఖ్ఖచెయ్యక సేవ చెయ్యగల సేవా తత్పరత, తననుబాధ పెట్టినా క్షమించగల మనస్థత్వం, సంపాదన, నిజాయితీగల వ్యక్తిత్వం - ఇన్ని ఉన్న ఈ మంచి పిల్ల గోమతి లాంటివారు, ఈ మానసికమైన వేదన, బాధలతో కుమిలిపోతూ, ఆవేశంతో కూడిన నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ ఎన్ని బాధలు పడతారా అని తలుచుకున్నప్పుడు కన్నీరు ఆగదు.

గోమతి సజీవమూర్తి, మధ్యతరగతి జీవితాల్లో ఆమె అనేక రూపాల్లో దర్శనమిస్తుంది. కొత్త రకం జీవితాలు ఇచ్చే ఆకర్షణలో తనుగడిపే జీవితం సమానాంతర రేఖలుగా కనబడ్డప్పుడు వివేకంతో అడుగు వెయ్యకపోతే, ఆ రెండు గీతలు తలొక పక్కన ఆమె జీవితాన్ని నొక్కివేసి "గోమతి"గా మిగులుస్తాయి.

అంతర్లీనమైన సందేశంతో, ఎంతో సజీవవంతంగా సృష్టించారు గోమతిని, విశాలాక్షిగారు.

(వనిత మాసపత్రిక జూన్ 1994 సంచిక నుంచీ పునర్ముద్రితం)